

mgr Małgorzata Stefaniak

Ocena poziomu leptyny w surowicy krwi kobiet rodzących oraz we krwi pępowinowej w ciąży o prawidłowym przebiegu i w wybranych powikłaniach

Streszczenie w języku polskim

Wstęp i cel badania: Leptyna jest substancją białkową o właściwościach hormonu, która pełni ważną rolę w regulacji procesów energetycznych, reakcji immunologicznych oraz funkcji reprodukcyjnych. Ze względu na plejotropowy mechanizm działania, a także zmiany jej stężeń w trakcie trwania ciąży uważa się, że może być markerem niektórych stanów patologicznych wnikających ciążę. Celem pracy była analiza stężeń leptyny w surowicy krwi kobiet rodzących oraz we krwi pępowinowej w ciąży o przebiegu fizjologicznym i w wybranych powikłaniach współistniejących w ciąży, a także wyznaczenie różnic w jej stężeniach w zależności od wybranych czynników.

Materiał i metody: Badaniem objęto grupę 379 kobiet rodzących hospitalizowanych w Szpitalu Specjalistycznym św. Zofii w Warszawie oraz w Szpitalu Praskim p.w. Przemienienia Pańskiego w Warszawie w okresie od stycznia 2015 r. do czerwca 2017 r. Grupę kontrolną stanowiło 194 zdrowych kobiet w ciąży o przebiegu fizjologicznym. Do grupy badanej włączono 185 kobiet rodzących w tym 61 rodzących z cukrzycą ciążową, 39 z niedoczynnością tarczycy, 36 z nadciśnieniem tętniczym indukowanym ciążą, 25 z rozpoznaniem ograniczenia wzrastania wewnątrzmacicznego płodu, 24 z cholestazą wewnątrzwątrobową ciężarnych. Dane kliniczne dotyczące stanu zdrowia kobiet uzyskano na podstawie badania ankietowego a także retrospektywnie z historii chorób pacjentek. Uzyskany materiał do oznaczeń leptyny stanowiły dwa niezależne komponenty - pochodzenia łożyskowego oraz pochodzenia płodowego. Oznaczenia stężenia leptyny wykonano za pomocą ELISA.

Wyniki: Średnie stężenie leptyny ($\pm$ SD) we krwi kobiet rodzących w grupie pacjentek, których ciąża przebiegała fizjologicznie wyniosło 37,17 ng/ml ($\pm$ 28,07). Zakres referencyjny dla tej średniej wyniósł 33,19-41,14 ng/ml. Średnie stężenie leptyny we krwi pępowinowej w ciąży fizjologicznej wyniosło 14,78 ng/ml ($\pm$ 15,97). Zakres referencyjny dla tej średniej wyniósł

12,52-17,04 ng/ml. W grupie kontrolnej średnie stężenie leptyny we krwi pępowinowej było ponad 2-krotnie niższe niż średnie stężenie leptyny we krwi kobiet rodzących ($p=0,00$). Stężenie leptyny w surowicy krwi kobiet korelowało ze stężeniem leptyny uzyskanej z krwi pępowinowej w ciąży o przebiegu fizjologicznym ($r=0,37$; $p=0,00$). Zaobserwowano istotnie wyższe stężenia leptyny w grupie kobiet w ciąży z nadciśnieniem indukowanym ciążą w porównaniu do zdrowych rodzących. Średni poziom leptyny w surowicy krwi kobiet rodzących w trzecim tryestrze ciąży powikłanej nadciśnieniem tętniczym wyniósł 61,04 ng/ml ($\pm 28,07$). Średnie stężenie leptyny we krwi pępowinowej w ciąży powikłanej nadciśnieniem tętniczym wyniosło 24,02 ng/ml ($\pm 27,98$). Istotnie wyższe, średnie stężenie leptyny zaobserwowano również we krwi kobiet w ciąży powikłanej cukrzycą ciążową (48,65 ng/ml $\pm 35,44$), niedoczynnością tarczycy (48,13 ng/ml $\pm 31,09$) oraz ograniczeniem wzrostania wewnątrzmacicznego płodu (52,73 ng/ml $\pm 30,49$). Nie stwierdzono statystycznie istotnych różnic w stężeniach leptyny w surowicy krwi kobiet w ciąży powikłanej cholestazą wewnątrzwątrobową ciężarnych a ciążą o przebiegu prawidłowym. Zaobserwowano istotnie wyższe średnie stężenie leptyny we krwi pępowinowej w ciąży powikłanej cukrzycą ciążową (26,67 ng/ml $\pm 27,98$) zaś w przypadku ciąży powikłanej ograniczeniem wzrostania wewnątrzmacicznego płodu statystycznie niższe (7,97 ng/ml $\pm 4,46$) niż we krwi pępowinowej z ciąż o przebiegu prawidłowym. Nie stwierdzono statystycznie istotnych różnic w stężeniach leptyny we krwi pępowinowej w przypadku ciąży powikłanej niedoczynnością tarczycy i cholestazą wewnątrzwątrobową ciężarnych. W ciąży powikłanej nadciśnieniem tętniczym indukowanym ciążą stwierdzono, że średnie stężenie leptyny we krwi pępowinowej noworodków urodzonych siłami natury było statystycznie wyższe niż w przypadku noworodków urodzonych drogą cięcia cesarskiego ($p=0,02$). Stwierdzono statystycznie istotną dodatnią korelację pomiędzy poziomem stężenia leptyny we krwi matki a jej wskaźnikiem BMI w ciąży fizjologicznej ($p=0,00$). Stwierdzono statystycznie ujemną korelację między stężeniem leptyny we krwi pępowinowej a masą ciała noworodka w przypadku ciąży powikłanej cholestazą wewnątrzwątrobową ($p=0,03$). Statystycznie istotną korelację między stężeniem leptyny we krwi pępowinowej a masą urodzeniową noworodka wykazano zarówno w ciąży fizjologicznej ($p=0,00$) jak i w przypadku ciąży powikłanej nadciśnieniem tętniczym indukowanym ciążą ($p=0,04$), cukrzycą ciążową ($p=0,04$) oraz niedoczynnością tarczycy ($p=0,03$).

Wnioski: W ciąży powikłanej cukrzycą ciążową, nadciśnieniem tętniczym indukowanym ciążą, ograniczeniem wzrostania wewnątrzmacicznego płodu oraz niedoczynnością tarczycy

stężenie leptyny jest wyższe w porównaniu do stężeń leptyny w grupie kobiet, u których ciąża przebiegała prawidłowo. Na podstawie badań można przypuszczać, że różnice w stężeniach leptyny w poszczególnych grupach mogą mieć wartość predykcyjną w prognozowaniu niektórych schorzeń wnikających ciążę, ale konieczne są dalsze badania w tym zakresie.